

De doop als mooie winkelruit

Preek over 1 Petrus 1:3

Te lezen: 1 Petrus 1:3-12
Utrecht-Noord, 7 november 1993

In deze dienst wordt zr. Smit gedoopt. De prediking in deze doopdienst gaat over een bijbelgedeelte waarin het woordje 'doop' niet voorkomt. Hoewel de woorden 'doop' en 'dopen' niet vallen, is dit gedeelte uit de eerste Petrusbrief alleen te begrijpen tegen de achtergrond van de doop.

Er zijn geleerden die zeggen dat het grootste gedeelte van de eerste Petrusbrief bestaat uit de tekst van een dooppreek, zoals die in de oudchristelijke gemeente gehouden is. Petrus heeft die preek in zijn brief opgenomen om zijn lezers duidelijk te maken waarom het in het christelijk leven ten diepste gaat. Die preek, die in de gemeente gehouden werd als er dopelingen waren, begint in 1 Petrus 1:3 :

‘Geloofd zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons naar zijn grote barmhartigheid door de opstanding van Jezus Christus uit de doden heeft doen wedergeboren doen worden tot een levende hoop’.

En inderdaad: als je deze woorden leest tegen de achtergrond van de doop, dan zie je het gebeuren.

‘ door de opstanding van Jezus Christus uit de doden wedergeboren tot een levende hoop... ’.

Je ziet de dopeling eerst in het doopwater afdalen en dan kopje ondergaan in het water, dat is ondergedompeld worden in de dood van Jezus.

En daarna zie je de dopeling weer uit het water omhoogrijzen. Je ziet dan wat we lezen: ‘uit de doden wedergeboren tot een levende hoop’.

Dat is zr. Smit als ze straks uit het doopvont komt, terwijl het doopwater nog van haar afdruipt: ‘uit de doden wedergeboren tot een levende hoop’.

In zijn eerste brief heeft Petrus de tekst van een bekende dooppreek opgenomen. De preek begint in 1 Petr. 1:3 en eindigt in 4:11 met een ‘amen’. Hoor of lees maar wat er staat:

‘Spreekt iemand, laten het woorden zijn als van God; dient iemand laat het zijn als uit kracht, door God verleend, opdat in alles God verheerlijkt worde door Jezus Christus, aan wie de heerlijkheid is en de kracht, in alle eeuwigheid! Amen’.

Dat is een mooi ‘amen’ aan het eind van een levensechte preek, gehouden in een dienst waarin mensen op belijdenis van geloof gedoopt werden.

We gaan terug naar de eerste woorden van deze oude dooppreek uit de oudste

christenheid.

‘... die ons door de opstanding van Jezus Christus heeft doen wedergeboren worden tot een levende hoop’.

Als je deze woorden leest tegen de achtergrond van de doophandeling, dan zie je die woorden gebeuren.

Dat is het bijzondere van de doop. In de doop zie je gebeuren wat het christelijk leven voor een leven is. De doop is een handeling waarin het christelijk leven oplicht. De doop heeft iets van een grote mooie winkelruit. Je loopt te winkelen in de stad en blijft staan voor de etalage van een kledingzaak. Om te kijken naar kleren die u zou kunnen kopen. Er zijn ook mensen die de etalage voorbijlopen maar wél kijken. Maar als je goed oplet zie je dat ze niet kijken naar de kleren achter de winkelruit, maar naar hun eigen spiegelbeeld in de winkelruit. Ze kijken niet naar hoe ze er bij zouden kunnen lopen. Maar naar hoe ze er nu bijlopen.

De doop heeft iets van zo'n mooie spiegelruit. De dopeling ziet daarin zijn eigen beeld, zijn eigen christelijk leven. De doop is een handeling waarin het hele christelijk leven oplicht. In de doop zie je het. In de doop zie je je leven als christen gebeuren.

Zr. Smit, u kent Jezus Christus al jaren als de Heiland en Heer van uw leven. Het is al lang geleden dat u belijdenis van uw geloof hebt afgelegd. U bewaart goede herinneringen aan de geloofsgemeenschap waarin u die geloofsbelijdenis hebt afgelegd. Met elkaar willen we als baptistengemeente God danken voor die Vrije Evangelische Gemeente waarin u zoveel goeds hebt ontvangen. Een goed jaar geleden nam u deel aan de doopcursus in onze gemeente. En zoals u zelf zei: ‘Daar gingen mij de ogen open’. Dat is typerend voor de doop. Daarin gaan je ogen open. In de doop licht het leven van een christen op als in een spiegelruit. In de doop zie je wat geloven in Christus Jezus is. In de doop gaan je ogen open. Zr. Smit, uw ogen gingen open tijdens het onderricht in de doop. Straks wordt u gedoopt. Wij bidden dat u in dat moment van ondergedompeld worden en weer uit het water omhoog getild worden de hele film van uw leven afgespeeld zult zien. Dat u het in een flits zult zien: Dit is mijn hele leven als kind van God in een notendop; in een doopvont: door de opstanding van Jezus Christus getild worden uit de dood, wedergeboren worden tot een levende hoop. Wij hopen en bidden dat u tijdens de doopbediening veel zult zien van uw eigen levensfilm. Wij hopen dat veel bezoekers in de kapel die het allemaal zien gebeuren, ook de ervaring hebben dat hun ogen open gaan. Dat ze hun eigen leven in uw doop zien oplichten.

In de doop gaan je ogen er voor open wie je als kind van God bent. In de doop licht het hele christelijke leven op. De doop heeft alles te maken met ‘zien’. Daar moet wel een kanttekening bij geplaatst worden. Wat doet een dopeling zodra zijn hoofd onder water is verdwenen? Hij knijpt zijn ogen dicht! Dat is een heel natuurlijke reactie zodra we onder water zijn. We knijpen onze ogen dicht. Het doet pijn als je je ogen onder water open houdt. En als je ze open houdt zie je niet scherp: grijze, vage

beelden. In de doop gaan je ogen er voor open wat het christelijke leven is. De doop is zien! Ja, maar dat houdt tegelijk in dat je onder water alleen grijze vage beelden hebt. En dat je ogen daarvan pijn doen.

Het gedeelte dat we uit 1 Petrus 1 lezen stelt dit ook aan de orde. ‘Zien’ en ‘zichtbaarheid’ zijn hier belangrijke thema’s.

Het gedeelte is een preek voor dopelingen.

In vers 7, 8 wordt tegen die dopelingen gezegd: ‘Jullie hebben Jezus Christus lief zonder Hem gezien te hebben. In Hem geloven jullie zonder Hem thans te zien’.

In de doop gaan je ogen er voor open voor wat geloven is. En dat houdt óók in dat je scherp gaat zien dat je in het leven soms weinig van Jezus ziet.

Zr. Smit, u hebt al een lang leven met de Heer achter de rug. Er zijn momenten in uw leven geweest dat u niet zoveel van Jezus zag, dat de beelden vaag waren, dat uw ogen er pijn van deden.

Net als straks, als u kopje onder gaat in het doopwater.

U hebt mij verteld van moeilijke, onbegrijpelijke, ondoorzichtige gebeurtenissen in uw leven. Ik voel mij vrij daar in deze prediking iets van te noemen. Omdat ze voor u een stuk zijn van het getuigenis dat u geeft.

U hebt het verdriet gekend om een kind dat u heel jong verloor.

Een schoondochter is bij een tragisch verkeersongeluk om het leven gekomen.

Dat zijn ervaringen die vreselijk diep ingrijpen. Dan zie je het allemaal niet meer scherp.

Uw man is jarenlang ziek geweest. U kent zelf vanaf uw jeugd lichamelijke handicaps.

En als iemand u zou vragen: ‘Zie je daar Jezus in’? Dan moet je eerlijk willen zijn.

Dan moet je scherp durven zien dat je Hem dan niet altijd zo duidelijk ziet.

Als u straks ondergedompeld bent in het doopwater, bent u ondergedompeld in de dood van Jezus. Dan bent u ondergedompeld in alles waarvoor Jezus heeft geleden, en waarvoor Hij is gestorven:

voor uw zonden,

voor uw lichamelijke handicaps,

voor de ziekte van uw man,

voor de dood van geliefden.

Veel daarvan is onbegrijpelijk. Het is moeilijk daar altijd de hand van God in te zien.

Als je het toch probeert gaan je ogen er pijn van doen. Net als straks onder water.

Jezus heeft deze onbegrijpelijke dingen opgelost in zijn eigen dood. Hij heeft er zelf aan geleden. Hij is er zelf voor en aan gestorven.

Ondergedompeld in Jezus’ dood voor ons, blijft het moeilijk de lijnen scherp te zien tussen de onbegrijpelijke dingen uit ons leven en Jezus’ dood. Maar Hij ziet ze wel scherp. En daarom gaat het. En Hij verlost ons er uit. Zodat het onbegrijpelijke niet langer macht over ons heeft.

Dat laatste gebeurt in het tweede deel van de doophandeling. Als de dopeling opgetild wordt uit het water, uitgetild wordt uit de dood van Jezus, uitgetild uit alles waarvoor Jezus geleden heeft en gestorven is.

Uitgetild uit het water gaat een dopeling scherp zien. Zr. Smit, u moet dan nog wel éérs even het water uit uw ogen wrijven. Daarover tenslotte straks méér. Maar als u uit het doopwater komt gaat u scherp zien. Scherper dan ooit tevoren ziet u dan Jezus. En dat is nog maar het begin. Een dopeling is uit het niet-zien van Jezus verlost tot een toekomstig heel scherp zien van Jezus. Daarover gaat het ook in 1 Petrus 1.

In vers 7 is sprake van ‘de openbaring van Jezus Christus’. Deze woorden hebben betrekking op de wederkomst van Jezus. Als Jezus in zijn volle heerlijkheid voor aller ogen zal verschijnen. Als ieder de betekenis van Jezus’ lijden, sterven en opstanding scherp zal zien. Als we allen zullen zien hoe de draden van ons leven samenhangen met Christus’ liefde voor ons.

In vers 5 gaat het over ‘de zaligheid welke gereed ligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd’. Opnieuw is sprake van ‘openbaring’, dat is: in alle duidelijkheid zichtbaar worden.

Een gelovige is in zijn leven onderweg van ‘niet scherp zien, pijnlijke ogen hebben, en soms helemaal niets zien’ naar ‘Jezus scherp zien’.
En dat wordt zichtbaar in de doop. In de doop licht die gang van ‘niet of vaag zien’ naar ‘scherp zien’ voor aller ogen op.

Zr. Smit, daarnet zei ik: ‘als u uit het doopwater omhoog komt gaat u op weg om scherper dan ooit Jezus te zien. Maar eerst moet u wel het water uit uw ogen wrijven’.
Tot aan de wederkomst van Jezus Christus,
tot aan de volle openbaring van Jezus Christus,
moeten dopelingen hun ogen steeds uitwrijven.
Er zitten nog altijd restjes van het doopwater, van het doodswater, in onze ogen.

Dat is hopen. Hopen en volledig zien zijn twee.
Paulus schrijft in de Romeinenbrief: ‘Hoe zal men hopen op hetgeen men ziet. Want hoop die gezien wordt is geen hoop’.
Hopen is: door de restjes doopwater, doodswater in onze ogen, naar Jezus kijken.
Hopen is doen wat de dopeling doet als die uit het water omhoog getild wordt: de ogen uitwrijven.

Zr. Smit, straks gaat het gebeuren.
Straks wordt in het doopvont zichtbaar dat u - en nu citeer ik Petrus - ‘door de opstanding van Jezus Christus bent wedergeboren tot een levende hoop’.

Amen.